

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Кравченко О.В., Українська академія банківської справи

Вплив фінансів на господарську діяльність в ринкових умовах значно зростає, що зумовлено розширенням прав підприємств і відповідальності за господарську діяльність, зростанням кількості ступенів свободи вибору рішень. Облік і управління фінансами повинні бути адекватними умовам, в яких функціонує підприємство.

Фінансовий механізм управління підприємствами в умовах перехідної економіки лише починає формуватися. Тому дослідження цього механізму, визначення форм його взаємодії з державною фінансовою системою нині актуальні.

Під поняттям “механізм” традиційно мається на увазі система, що забезпечує вплив траєкторії руху одного об’єкту в потрібну траєкторію іншого об’єкту. Тому доцільно визначити фінансовий механізм підприємства – як систему управління і використання фінансів, за допомогою якої здійснюється організація взаємодії фінансових відносин і фондів грошових засобів з метою ефективного їх впливу на кінцеві результати виробництва. Тобто, це система управління фінансовими відносинами підприємства через фінансові важелі за допомогою фінансових методів.

Фінансовий механізм підприємств відіграє провідну роль у всьому фінансовому механізмі держави. Це пояснюється значною часткою фінансів сфери матеріального виробництва. Цей механізм, з одного боку, об’єктивний, тому що будується згідно з вимогами об’єктивних економічних законів, а з іншого – носить суб’єктивний характер, тому що встановлюється державою для вирішення тих задач, які виникають перед ним на різних етапах його розвитку за допомогою різних форм і методів господарювання. Оп-

тимальної взаємодії фінансових відносин можна досягти використовуючи усі фінансові категорії (виручка, прибуток, оборотні засоби, амортизація, кредит, бюджет, податки), нормативи, різного роду стимули, санкції та інші фінансові важелі.

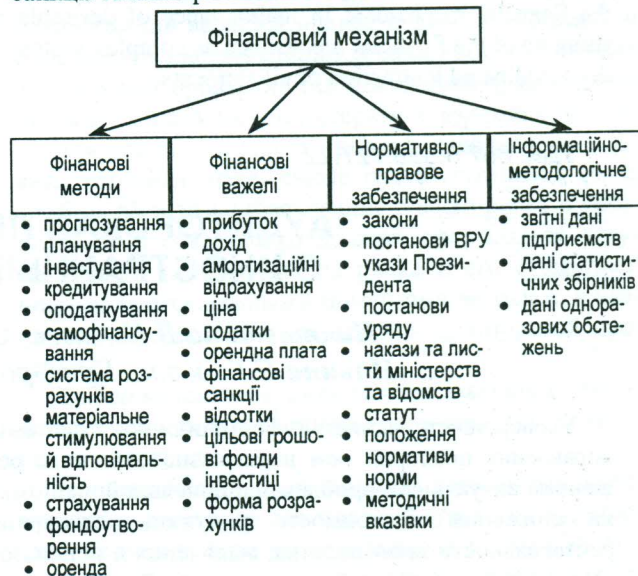

Рис. 1. Складові елементи фінансового механізму

Ефективне використання фінансового механізму для реалізації підприємствами своїх стратегічних та тактичних цілей, неможливе без його складових елементів: фінансових методів, фінансових важелів, нормативно-правового забезпечення, інформаційно-методологічного забезпечення (рис. 1)

Фінансовий механізм підприємства повинен сприяти виявленню фінансових джерел розвитку виробництва, визначенню ефективних напрямків інвестування фінансових ресурсів, налагодженню оптимальних стосунків з фінансово-кредитною системою, суб'єктами господарювання.

Діяльність кожного підприємства базується на використанні нормативно-правового забезпечення. Так, наприклад, чинним законодавством та нормативними актами встановлено конкретні строки і розміри платежів з кожного виду податків, а за несвоєчасне перерахування таких платежів передбачено фінансові санкції, які, в свою чергу, можуть стати причиною позареалізаційних витрат. Процес виробництва потребує пропорційної наявності і використання матеріальних, грошових та трудових ресурсів. За браком власних ресурсів виникає необхідність у позичкових коштах: інвестиціях, кредитах, оренді. Протягом своєї діяльності кожне підприємство користується системою розрахунків з покупцями, постачальниками, інвесторами, кредиторами, робітниками та ін. В результаті фінансово-господарської діяльності підприємство отримує виручку від реалізації продукції, тому вини-

кає необхідність її формування та правильного розподілу для відновлення оборотних коштів, утворення фондів, валового та чистого прибутку.

Таким чином, фінансовий механізм підприємства повинен сприяти найбільш повній і ефективній реалізації фінансами своїх функцій та їх взаємодії. До функцій фінансів належать розподільча і контрольна. Фінансовий механізм базується на застосуванні цих функцій, що допомагає підприємству більш раціонально використовувати свої ресурси. Аналіз практичної діяльності підприємств показує, що подальший розвиток виробництва значною мірою залежить від стимулювання виробників шляхом розширення інвестування і кредитування.

Ринкова трансформація економіки України полягає у створенні фінансового механізму нового типу, тому що без докорінної зміни фінансового механізму управління підприємствами на ринкових засадах не можна розраховувати на підвищення результативності їх діяльності, на ефективне виконання їх функцій, як учасників ринкових відносин в Україні, та на вихід з економічної кризи в цілому.

Література

1. Кондратьев О.В. Фінансова стійкість у механізмі господарювання підприємства. // Фінанси України. 1997 - № 7. - С. 73.
2. Теория финансов: Учеб. Пособие / Н.Е. Заяц, М.К. Фисенко, Т.Е. Бондарь и др. - Мн.: Выш. шк., 1997. - 368 с.
3. Шеремет А.Д., Сайфулин Р.С. Финансы предприятий. - М., ИНФРА-М, 1997. - 343 с.
4. Финансы. Денежное обращение. Кредит: учебник для вузов / Под. ред. Л.А. Дробозиной. - М.: Финансы, ЮНИТИ, 1997 - 343 с.

Summary

In the issue the general circuit of mutual relation financial resources - manufacture is submitted and the functions of the financial mechanism in maintenance of desirable results of this interaction are determined. The author offered structure of the financial mechanism as complex system, which effective functioning is possible only under condition of the coordinated interaction of all elements.